

Mikropraksis for nettstudenter - et verktøy for økt arbeidsrelevans

E. Heyerdahl, E. Svensson, S. B. Josteinsdottir, E. L. Transeth og U. Liisberg, *Oslo Nye Høyskole*

SAMMENDRAG: Med økt krav til fleksibilitet i studiene og digital omstilling i utdanningssektoren, er det behov for å finne innovative metoder for arbeidsrelevans i fleksible utdanninger. Det er i den sammenheng viktig at utdanningsinstitusjoner legger til rette for at nettstudenter knytter kontakt med arbeidslivet. I denne artikkelen presenterer vi en modell for kortvarig praksis, utviklet i prosjektet "Arbeidsrelevans i fleksible utdanninger - utforskning av mikropraksis for nettstudenter i ernæring". I prosjektet gjennomførte nettstudenter ved Oslo Nye Høyskole 3-4 dager praksis i en lokal barnehage eller skolefritidsordning/aktivitetsskole der de bor. Gjennom kortvarig praksis fikk studentene en reell case som ga utgangspunkt for både læringsaktiviteter og vurdering i emnet. De kartla mat og måltider og vurderte dette opp mot faglitteratur, gjennomførte mat- eller måltidsrelaterte aktiviteter med barn, og leverte et studentbidrag i form av en faglig presentasjon og et oppskriftshefte til praksisstedet. Veiledning foregikk digitalt og i regi av høyskolen. Studentene møttes i webinarer, hvorav to var obligatoriske og inkluderte refleksjonsgrupper med andre medstudenter. Evaluering viser at både studentene og ansatte ved praksisstedene var fornøyde med mikropraksis, og studentene opplevde et økt læringsutbytte. Den kortvarige praksisen opplevdes som lite ressurskrevende både for praksisstedene og høyskolen. Mikropraksis kan være et nyttig verktøy for å øke arbeidsrelevans for nettstudenter.

1 BAKGRUNN

Kortere ernæringsutdannelse som eksempelvis en bachelorgrad eller et årsstudium, har per i dag ingen fast integrert praksis som del av studiet. Det å ha praksis, også innenfor fagretninger som ikke har en tradisjon for dette, kan gjøre at studentene får økt forståelse for hva de kan bidra med i arbeidslivet samt økt tillit til egne ferdigheter (Fetscher et al., 2019; Helseth et al., 2019). Innsats og motivasjon kan også påvirkes positivt gjennom en praksisperiode. I en autentisk setting får studenter brukt kompetansen sin til nytte for andre, noe som kan oppleves som meningsfullt. Meningsfulle og relevante læringsaktiviteter kan igjen være viktig for studenters motivasjon (Seifert, 2004). En praksisperiode kan også gi fordeler for dem som tar imot studenter, i form av eksempelvis verdiskaping, økt kunnskap og fagutvikling (Meld. St. 16 (2020–2021)). Studentpraksis kan på den andre siden være utfordrende å få gjennomført, da det kan kreve mye ressurser og organisering, både fra utdanningsinstitusjon og arbeidsgiver. I tillegg kan praksis være uforutsigbart, arbeidskrevende og økonomisk belastende for studentene (Hegerstrøm, 2018).

Ved Oslo Nye Høyskole (ONH) tilbys de fleste studieprogrammene både som campusstudier og som fleksible nettstudier, og det har vært tilbudt nettstudier på høyskolens egenutviklede studieportal i over 10 år. I inneværende semester er det ca. 3200 aktive studenter ved ONH, hvorav om lag 2400 av disse studerer innenfor fleksible læringsløp som i stor grad leveres digitalt. 820 av disse tar studier på deltid. Vi har sett en markant økning i antallet nettstudenter de siste årene. Fra 2019 til 2023 opplevde ONH en dobling i antall nettstudenter, mens antall stedlige studenter var stabilt. Pandemien ga økt etterspørsel etter fleksible studier og digitale tilbud er økende nasjonalt (Anker-Nilssen et al., 2023). Den samme utviklingen ser man ved søking til høyere utdanning. Søking til rene nettstudier har fra 2016 til 2023 økt med over 300% i Samordna opptak (Larsen, 2023). Man ser også at deltidsstudier øker mer enn heltid og at fleksible studier er etterspurt.

ONH har i stor grad lyktes med å bruke digitale læringsrom og verktøy på måter som nettstudentene ved høyskolen er tilfredse med. Tall fra Studiebarometeret 2023 viser at overordnet tilfredshet på ONHs bachelorutdanninger på nett ligger på mellom 3,8 og 4,6 på en skala fra 1-5, hvor 1 tilsvarer «Ikke enig» og 5 «Helt enig» (NOKUT, 2024). Den samme undersøkelsen viser at nettstudentene ved høyskolen er mindre fornøyde med tilknytningen til arbeidslivet. Her skårer ONH mellom 2,8 og 3,5. Dette viser at

det ligger et betydelig potensial og behov for å utvikle, utforske og øke arbeidsrelevansen og tilknytningen til arbeidslivet.

For nettstudenter kan det være en særskilt utfordring å legge til rette for praksis og arbeidsrelevans under utdanningen. Nettstudentene ved ONH er spredt utover et stort geografisk område, og søkere til nettstudiene representerer alle Norges fylker. En gjennomsnittlig søker på et nettstudium ved ONH er 30 år, kontra en søker til et stedlig studieprogram som vil være 23 år. Videre studerer om lag en tredjedel av nettstudentene på deltid. Nettstudentene har ofte andre forpliktelser ved siden av studiene og mindre grad av mobilitet, og det er behov for å finne modeller hvor nettstudenter kan få økt kontakt med arbeidsliv samtidig som deres behov for fleksibilitet ivaretas. Å tilrettelegge for denne studentgruppen er i tråd med målene i kompetansereformen «Lære hele livet» og et viktig satsningsområde for sektoren (Meld. St. 14 (2019–2020)). Nettstudentenes spredning over hele Norge gir samtidig en unik mulighet til å dekke kompetansebehov og kontakt mellom arbeidsliv og studenter også i distriktene. Kompetanseknapphet i distrikter og lavt befolkede områder i Norge er en utfordring som flere offentlige utredninger har pekt på (Katrøal et al., 2024). Nettstudenter som har praksis lokalt der de bor, kan gi arbeidslivet økt kunnskap og fagutvikling, også på små steder langt fra utdanningsinstitusjonens fysiske plassering.

Praksis og oppgaver i samarbeid med arbeidslivet er noe studentene selv ønsker (Meld. St. 16 (2020–2021)). ONH har lang erfaring med lengre praksisperioder for nettstudenter, såkalt internship, der studentene selv finner egnet praksisplass der de bor, og dialog og veiledning med høyskolen foregår digitalt (Oslo Nye Høyskole, u.å.-a, u.å.-b). Arbeidsintegrert læring (WIL) er et begrep som brukes om ulik tilnærming til læring med arbeidslivet (Zegwaard et al., 2023), og det er behov for innovative løsninger for å øke arbeidsrelevans i utdanningen som både ivaretar behovet for fleksibilitet, digital omstilling og et arbeidsliv i endring (Kay et al., 2019; Zegwaard et al., 2020).

Mikropraksis har blitt definert som en kortvarig praksis der studentene er på arbeidsplassene i et fåtall dager, fremfor i en lengre praksisperiode (Kay et al., 2019). Flere utdanningsinstitusjoner internasjonalt har utforsket ulike former for kortvarig praksis, særlig i kjølvannet av pandemien (Hathaway, 2021). Det er en tydelig utvikling at både arbeidslivet og studenter ønsker kontakt med hverandre, også uten lange og ressurskrevende perioder med praksis. Ved ONH har vi tidligere testet mikropraksis for stedlige ernæringsstudenter med gode erfaringer i form av økt opplevd læringsutbytte, mestring og motivasjon (Heyerdahl et al., 2020). Mikropraksis der studenten bor kan være et tiltak for å møte behovet for økt arbeidsrelevans også for nettstudenter. I et pågående prosjekt støttet av HK-dir (2022-2024) kalt «Arbeidsrelevans i fleksible utdanninger - utforsking av mikropraksis for nettstudenter i ernæring», undersøker vi hvordan kortvarig praksis kan inkluderes i studiet hos nettstudenter i ernæring. Videre presenteres vår modell for mikropraksis, samt evaluering av og refleksjoner rundt denne.

2 BESKRIVELSE AV MODELL FOR MIKROPRAKSIS

2.1 Kort varighet, stort læringsutbytte

Hovedideen bak mikropraksis er basert på at studentene kan få et stort utbytte av et kortvarig opphold i en autentisk setting (Rowe et al., 2023) og at et slikt opphold kan bli utgangspunktet for en case som studenten skal jobbe med gjennom hele semesteret og som en integrert del av emnet. Ved utforskning av mikropraksis ved ONH er det tatt utgangspunkt i et 10 studiepoengs emne, «Kosthold og ernæring for barn». Dette emnet inngår som et valgemne i bachelorgrad for ernæring, samt som en del av henholdsvis 20 og 30 studiepoengs emnepakker myntet på studenter som ønsker videreutdanning. I emnet har det tidligere vært en fiktiv case som studentene jobbet med som arbeidskrav samt at de utarbeidet en faglig presentasjon om et valgfritt tema.

Det kortvarige praksisoppholdet på 3-4 dager skal kreve få ressurser av praksisstedene og skal kunne tilpasses nettstudentenes hverdag. Den korte varigheten kan også minske samarbeidsutfordringer mellom praksissteder og studenter, samt arbeidsbelastning for studentene, noe som er identifisert som utfordringer ved studentpraksis (Hegerstrøm, 2018).

NOKUTs rapport om studenters opplevelse av praksis fra 2019 viste at studentene i stor grad savnet å bruke erfaringer fra praksis inn i undervisningen (Helseth et al., 2019). Selv om selve praksisoppholdet i mikropraksismodellen er kortvarig, bruker studentene erfaringene sine derfra aktivt i møte med fagstoffet gjennom hele semesteret. Studentene har først to dager på praksisstedene der de blir kjent,

samt kartlegger mat og måltider gjennom observasjon og samtaler med ansatte. Studentene jobber videre hjemme med det de har kartlagt og gjør vurderinger av mattilbudet opp mot faglitteratur og retningslinjer. Studentene kommer så tilbake til praksisstedene for aktiv deltakelse i 1-2 dager, der de skal gjennomføre en planlagt matrelatert aktivitet med barna. Gjennom mikropraksis får studentene dermed en reell case som blir utgangspunkt for aktiviteter, arbeidskrav og vurdering i emnet. Samstemt undervisning har vært et viktig utgangspunkt i utvikling av praksismodellen og emnet som helhet (Biggs, 1996). Målet har vært en god integrasjon mellom fagteori, vurderingsform og læringsaktiviteter knyttet til praksis. Fig. 1 viser de ulike elementene i vår modell for mikropraksis.

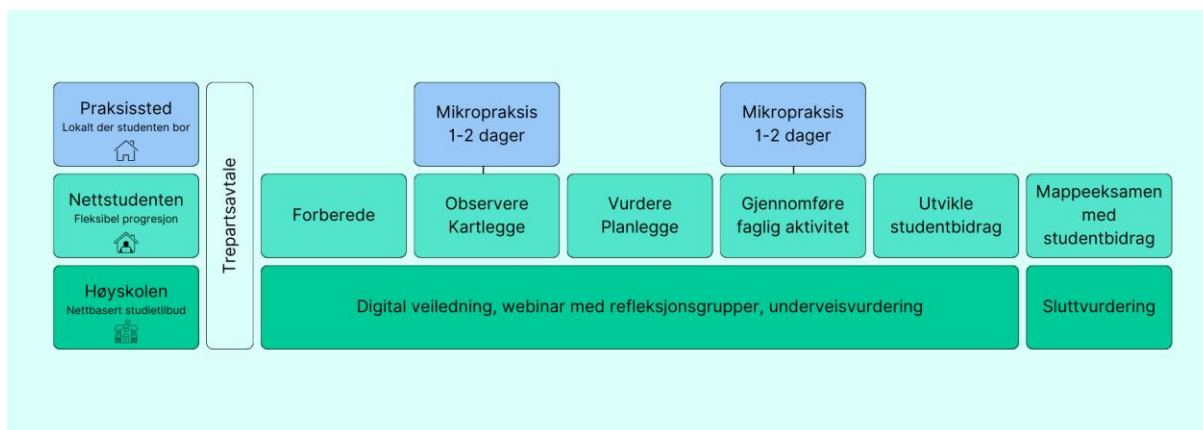

Fig. 1. Modell for mikropraksis viser studentens, praksisstedets og høyskolens rolle i løpet av semesteret med mikropraksis

Mikropraksismodellen kan tilpasses ulike emner, med variasjon i dager, arbeidskrav og vurdering. Fig. 2 viser et eksempel på organisering av mikropraksis.

Eksempel: Nettstudent Eva har mikropraksis i Førde

Eva bor i Førde og er nettstudent ved ONH på emnet «Kosthold og ernæring for barn». Hun tar kontakt med en privat barnehage der hun bor og avtaler praksis. Hun er til stede to hele dager i barnehagen der hun kartlegger mat og måltider gjennom observasjon og samtaler med ansatte. Hun snakker også med barnehagen om de har noen ønsker til hva hun som ernæringsstudent kan bidra med.

Hjemme gjør Eva vurderinger av det hun har observert og kartlagt opp mot retningslinjer og faglitteratur. I høyskolens nettportal har hun tilgang på ulike digitale læremidler, digitalt klasserom og et faglig veiledningsteam som støtter læringsprosessen. Hun skriver en rapport (arbeidskrav) og får tilbakemeldinger på denne. Hun planlegger en matrelatert aktivitet med barna i barnehagen.

Eva deltar på webinar der hun presenterer sin case (arbeidskrav) i en liten refleksjonsgruppe. Hun diskuterer sammen med medstudenter og faglærer, og får tilbakemeldinger og innspill til aktiviteten hun har planlagt.

Fire uker senere er Eva tilbake på praksisstedet og gjennomfører en smaksaktivitet med 5-åringer (planlagt matrelatert aktivitet).

Praksisstedet ønsker mer kunnskap om gode og næringsrike brødmåltider. Eva lager en presentasjon til de ansatte om tema og leverer et oppskriftshefte (studentbidrag). Før hun leverer studentbidraget deltar hun på et nytt webinar der hun får tilbakemeldinger på presentasjonen fra medstudenter og faglærer i en liten refleksjonsgruppe.

Eva gjør justeringer i rapporten og inkluderer refleksjonsnotater fra mikropraksis. Denne leveres, sammen med studentbidraget, som en del av mappeeksamen.

Fig. 2. Eksempel på hvordan mikropraksismodellen kan brukes i praksis. Eksempelen viser forløpet til en fiktiv nettstudent som tar emnet «Kosthold og ernæring for barn» ved ONH.

2.2 Fleksibilitet i sted og tid

Nettstudentene, lokalisert over hele landet, finner selv praksissted i en barnehage eller skolefritidsordning (SFO)/aktivitetsskole (AKS) der de bor. Målet har vært å kombinere ansvar for å

finne praksissted med stor grad av valgfrihet for den enkelte student. Studenter som allerede jobber i en barnehage eller SFO/AKS har mulighet til å utføre praksis på eget arbeidssted. En samarbeidsavtale med den landsdekkende barnehagekjeden Læringsverkstedet har forenklet arbeidet for studentene med å finne praksissted.

Mikropraksis på 3-4 dager gjennomføres i løpet av en 10 ukers periode det aktuelle semesteret. Disse dagene kan gjennomføres etter hverandre, eller med et opphold mellom, etter hva som passer for student og praksissted (fleksibilitet i progresjon). Tidslinjen viser et semester og fleksibilitet i tid for praksis (Fig. 3).

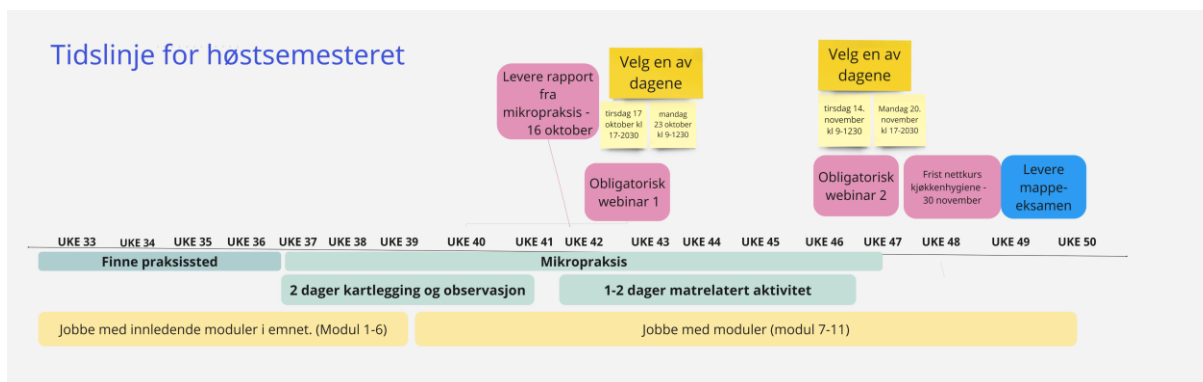

Fig. 3. Tidslinje for høstsemesteret 2023

2.3 Trepartsavtale, kommunikasjon og forventningsavklaring

ONH har utviklet et informasjonsskriv til praksisstedene som beskriver hva som forventes av både høyskolen, praksisstedene og nettstudentene. Det gis tydelig informasjon til studentene med beskrivelser av opplegget og hvordan de tar kontakt med og forholder seg til praksisstedene i praksisperioden.

Siden studentene i dette emnet har praksis med mindreårige, trenger de politiattest. I tillegg skrives det under på en enkel trepartsavtale som regulerer forholdet mellom praksissted, student og ONH, og hvilke krav som stilles til hver av partene. Poliattest og avtale lastes opp i ONHs nettportal og tilfredsstill alle krav til GDPR. Systemet er enkelt og effektivt, og krever lite merarbeid for ONH.

ONH er ikke i kontakt med praksisstedene, men praksisstedene kan kontakte emneansvarlig ved behov.

2.4 Digital veiledning og webinarer med refleksjonsgrupper

Den faglige veiledningen med studentene foregår digitalt og i regi av høyskolen. Det stilles dermed ikke krav til praksisstedene om å inneha ernæringskompetanse eller å veilede studentene. Dette er et viktig premiss for gjennomføring av mikropraksis, da vår erfaring tilsier at få barnehager og SFOer/AKSer har ansatte med formell ernæringskompetanse. Studenten har tilgang på et faglig veiledningsteam i nettportalen og det avholdes flere frivillige webinarer. Gjennom semesteret avholdes to obligatoriske webinarer med refleksjonsgrupper der studentene presenterer sin case og får tilbakemelding og veiledning fra faglærer og medstudenter. Webinarene har en fast struktur med forventinger til både webinar deltakerne og studentene som skal presentere. Struktur og oppsett er basert på LDHs modell for virtuelle refleksjonsgrupper (Solberg et al., 2022) og gir struktur og forutsigbarhet, samt fordrer ansvarliggjøring og deltakelse. Da det er ulikt hvor langt studentene har kommet i prosessen, er det fleksible rammer om innholdet studentene skal presentere. Målet er å skape dialog, erfaringsdeling og refleksjon. Webinarene blir også en arena der studentene får innblikk i andres caser og settinger rundt om i landet, noe som kan øke deres læringsutbytte.

2.5 Studentbidrag til praksisstedet og autentisk vurdering

Ett av målene med mikropraksis er at praksisstedene skal oppleve at de får et utbytte av å ta imot en student. Etter endt mikropraksis leverer studentene et «studentbidrag» til praksisstedene i form av en faglig presentasjon og et oppskriftshefte eller annet materiell. Utover noen gitte kriterier, kan studentene utforme sine bidrag i tråd med praksisstedenes behov og ønsker. Studentene oppfordres til å holde presentasjonen sin fysisk eller digitalt på praksisstedene – f.eks. i et foreldremøte eller avdelingsmøte, men dette er ikke et krav, presentasjonen kan også leveres som en video.

Arbeidskrav og vurderingsform er nært knyttet opp mot studentenes case fra mikropraksis og gir dermed en form for autentisk vurdering. Autentisk vurdering innebærer å evaluere hvorvidt studenten klarer å bruke kunnskap, ferdigheter og kompetanse de har tilegnet seg til å løse ekte utfordringer de kan møte i det virkelige liv (Villarroel et al., 2018). Etter den første delen av praksisen skal studentene levere arbeidskrav i form av en «rapport fra mikropraksis» med funn knyttet til mat og måltider på praksisstedene. Denne blir formativt vurdert av faglærer med råd om videre utvikling. Etter en tilbakemelding leverer de en endelig rapport som en del av mappeeksamen i emnet. I denne rapporten skal studentene gjøre vurderinger opp mot faglitteratur samt refleksjonsnotater knyttet til praksisperioden og aktiviteter på praksisstedene. På denne måten jobber studentene aktivt med sine caser og har den som utgangspunkt for å tilegne seg læringsutbyttene i emnet. Studentbidragene inngår også i mappeeksamen i emnet. Mappeeksamen vurderes til «bestått/ikke bestått».

3 GJENNOMFØRING AV MIKROPRAKSIS

Vi har testet mikropraksis i emnet «Kosthold og ernæring for barn» vår 2023 og høst 2023 med totalt 26 studenter (14 studenter våren 2023 og 12 studenter høsten 2023). Rundt 60% av studentene var studenter på bachelorgrad i ernæring, mens de resterende tok videreutdanning i form av kortere ernæringsstudier.

I løpet av året har åtte studenter benyttet samarbeidsavtalen vi har med Læringsverkstedet barnehagekjede og hadde praksis i en Læringsverkstedet-barnehage. Syv studenter har hatt praksis i SFO/AKS. De resterende har hatt praksis i barnehager rundt omkring i landet. Studentene var spredt over hele Norge i sin praksis.

Våren 2023 gjennomførte studentene sin praksis i perioden 15. februar til 15. mai, hvorav de fleste gjennomførte i løpet av mars og april. Høsten 2023 gjennomførte studentene praksis mellom 10. september og 1. november. Med et kortere høstsemester får studentene noe mindre fleksibilitet i gjennomføring. Ca. en tredjedel av studentene gjennomførte hele praksisen i løpet av en uke, med ingen eller en dags opphold mellom observasjon/kartlegging og matrelatert aktivitet. Varighet på praksis var 3-4 dager.

3.1 Praksis på eget arbeidssted

Totalt 5 studenter har gjennomført mikropraksis på eget arbeidssted. Første semester med mikropraksis tok tre studenter kontakt og lurte på om dette var mulig å få til. Vår innfallsvinkel er at dette kan være positivt tross at studenten da ikke får øvelse i å ta kontakt med en arbeidsgiver. Erfaringene viser at dette ble svært vellykket. Disse studentene gjorde generelt et mer omfattende arbeid enn påkrevd av ONH i arbeidskrav og mappeeksamen, og fikk vist frem nyervervet fagkompetanse på eget arbeidssted.

4 HVA SYNES STUDENTENE OM Å HA MIKROPRAKSIS?

Våren 2023 ble det sendt ut et evalueringsskjema via Forms etter gjennomført mikropraksis, men før semesterslutt. Høsten 2023 ble det sendt ut evaluering ved semesterslutt via Nettskjema. For hver påstand ga studentene en skår på 1 til 5, hvor 5 tilsvarte «helt enig». Gjennomsnittlig skår blir presentert i parentes i de påfølgende avsnittene. Studentene kunne legge inn skriftlige kommentarer i evalueringen. Enkelte sitater nedenfor er hentet fra studentenes rapporter levert som en del av mappeeksamen. Det ble innhentet samtykke for bruk av innhold fra rapportene. Våren 2023 svarte alle studentene (14/14) på evalueringen, mens høsten 2023 var det 11/12 som svarte. Dette er en svært høy svarprosent som gir et godt grunnlag for å si noe om disse studentenes opplevelse av mikropraksis i den gitte konteksten. Det er viktig å merke seg at dette er et valgemne, noe som kan indikere at studentene er motivert for å ta faget. Vi kan heller ikke si noe om mikropraksis på et generelt grunnlag.

Det ble gjort noen justeringer i evalueringsskjemaet mellom vår og høst da vi utover i prosjektet fikk en bedre forståelse av hva vi ønsket å kartlegge. Vi viser derfor til tall kun fra ett semester for noen av spørsmålene.

4.1 Å finne praksissted lokalt

Studentene var fornøyd med informasjonen og forberedelsene før gjennomføring av mikropraksis, noe som tilsier at høyskolen har lyktes med et tydelig opplegg. Studentene opplevde at de fikk den informasjonen de trengte fra ONH i forkant (skår 4,6/5 høst 23) og at de digitale læremidlene ga dem

nødvendig kunnskap og forberedelse (skår 4,7/5 høst 23). Så godt som alle studentene syntes det var enkelt å få på plass politiattest og trepartsavtale (skår 4,9/5 vår 23).

På spørsmålet om hvor lett det var å finne praksissted ga studentene en skår på 4,2/5 (totalt for vår og høst) der 5 tilsvarende at det var svært enkelt å finne praksissted.

Studentene tok kontakt med praksissteder både per e-post, telefon og ved personlig oppmøte. Flere studenter kommenterte at det var en utfordring med manglende tilbakemelding. I webinarer og dialog med studentene var dette et tema, og vi snakket om viktigheten av å tørre å ringe, da ansatte i barnehage og SFO/AKS gjerne har lite kontortid. Dette var en utfordring for flere studenter, men viktig læring med tanke på å utfordre seg selv. Som en student kommenterte skriftlig: *«det var litt krevende og stressende å få på plass egen praksisplass og en annen måte å jobbe på enn tidligere. Men det var god læring»*. Flere studenter kommenterte også at dialogen var enklere med en gang de var fysisk på praksisstedet.

Et par studenter støtte på utfordringen at de selv har barn i den lokale barnehagen eller skolen, og ikke ønsket praksis der. To studenter kommenterte at det var få valgmuligheter på et lite sted. Andre kommentarer gikk på at ikke alle ved praksisstedet visste hvorfor studenten var der, eller at de ikke hadde så mye tid til å prate med dem som studenten hadde forventet. Alt i alt var dette utfordringer i liten skala, men dette er likevel viktige perspektiver vi tar med i videre arbeid med lokal mikropraksis. Både tydelig informasjon til alle parter samt landsdekkende avtaler er viktig.

Tross enkelte utfordringer var det ingen studenter som ikke fikk ordnet praksisopphold for å gjennomføre sin mikropraksis. Alle studentene opplevde likeledes å bli tatt godt imot på praksisstedet (skår 4,8/5 vår og høst).

4.2 Opplevd utbytte og erfaringer fra mikropraksis

Å være i mikropraksis var den læringsaktiviteten studentene opplevde mest utbytte av i emnet. Alle studentene svarte «helt enig» på hvorvidt de hadde hatt et godt læringsutbytte av denne aktiviteten (høst 23), og på spørsmål om opplevd utbytte av å være i mikropraksis ga de en skår på 4,6/5 (vår 23).

For resterende læringsaktiviteter skåret de noe lavere på opplevd læringsutbytte, men hele 9 av 11 (høst 23) studenter svarte «helt enig» eller «delvis enig» på hvorvidt de hadde hatt et godt læringsutbytte av rapporten, de digitale refleksjonsgruppene med medstudenter og faglærer, samt utforming av studentbidrag til praksisstedet.

På spørsmål om hvorvidt de opplevde at mikropraksis ga tilstrekkelig med tid til å erfare hvordan mat og måltider i barnehage eller SFO/AKS kan fungere i praksis ga studentene en skår på 4,4/5 (høst 23). En student kommenterte:

«Jeg var noe skeptisk til opplegget før oppstart, men så raskt hvor mye man lærer på kort tid. Til å være en såpass liten praksis, var læringsutbytte veldig stort. Samt at det var godt å få «oppleve ernæring» og ikke bare lese om den.»

Flere studenter uttrykte at det var fint å få en ekte case der de fikk brukt kunnskapen sin i en faktisk setting. Mange studenter viste gjennom sine refleksjoner at de hadde fått økt forståelse for forskjellen mellom teori og praksis gjennom det korte praksisoppholdet. De beskriver og viktigheten av å forstå settingen de er i, samt å tilpasse etter behovene de møter:

«Det er ofte utfordringer i praksisfeltet som ikke kommer frem i en tenkt situasjon. Dette får vi kjent på kroppen ved å være til stede i praksisfeltet»

Mange studenter reflekterte også rundt en forståelse for tverrfaglighet og andres fagkunnskap og rolle, noe som gjenspeiler viktig læring gjennom mikropraksis:

«Det var også lærerikt å observere hvordan de ansatte brukte sin pedagogiske kompetanse og hvordan de kommuniserer med barna under matlaging og i måltidene»

Studentene syntes jevnt over at det var en veldig positiv opplevelse å gjennomføre matrelaterte aktiviteter med barn og hele 10 av 11 studenter ga en skår på 5/5 (gj.snitt 4,91). Flere studenter beskrev hvordan praksisstedene satt pris på både deres tilstedeværelse og studentbidrag:

«De var veldig fornøyde med mitt studentbidrag, og satte pris på at jeg delte mine observasjoner med dem. De ansatte virket motiverte, og vil fremover ha fokus på å løse sine utfordringer. Særlig ble de oppmerksom på å løse måltidsituasjonen slik at de kan sitte ned å spise sammen med barna.»

Noen studenter kommenterte at de syntes det var litt rart å komme inn og observere og vurdere, og var bekymret for at praksisstedene opplevde det som ubehagelig. Flere studenter opplevde derimot at praksisstedene var svært interessert i hva de hadde observert og kartlagt, og at de ønsket tilbakemeldinger på hva de kunne gjøre bedre, eller at dette skulle være fokus for den faglige presentasjonen. Studentenes subjektive opplevelser er likevel viktig, og vi tar med oss dette videre slik at informasjon til praksissteder og studenter om roller og forventning kan justeres ytterligere.

Flere studenter kommenterte rundt arbeidsmengden i emnet. En gjenganger var at de tidlig i semesteret opplevde stor arbeidsmengde, men at de ved semesterslutt og innlevering av mappeeksamen opplevde at de allerede hadde gjort mesteparten av jobben gjennom semesteret. Mikropraksis med læringsaktiviteter og undervisvurdering fordret dermed et mer jevnt arbeidstrykk gjennom semesteret.

4.3 Digital veiledning og webinarer med refleksjonsgrupper

Et viktig element i mikropraksismodellen er at all veiledning foregår digitalt, og at studentene møter medstudenter i mindre refleksjonsgrupper i obligatoriske webinarer gjennom semesteret. Studentene var totalt sett svært fornøyd med oppfølgingen og veiledningen fra ONH (skår 5/5, høst 23).

Når det gjelder refleksjonsgruppene med medstudenter og faglærer i webinarer, opplevde studentene disse som svært nyttige (skår 4,7/5, vår og høst 23) og kommenterte at de syntes det var både spennende og lærerikt å møte medstudenter for å diskutere sin case. Det var også nyttig å høre hvordan mat og måltider fungerte andre steder enn der de selv var:

«Det er veldig spennende å høre og prate med de andre. Man lærer veldig mye av å diskutere og høre hvordan ting blir gjort i andre barnehager eller skoler.»

4.4 Oppsummert

Oppsummert opplevde studentene et stort utbytte av å være i mikropraksis. Noen studenter brukte tid på å finne praksissted og opplevde noen utfordringer med dialogen i forkant. Studentene syntes de fikk et godt innblikk i matpraksis i barnehage og SFO/AKS i løpet av perioden. De var fornøyd med oppfølging og faglig veiledning fra ONH samt de obligatoriske webinarene.

5 HVA SYNES PRAKSISSTEDENE OM Å HA EN STUDENT I MIKROPRAKSIS?

Et kort spørreskjema ble sendt ut via Forms til praksisstedene. Fem praksissteder ble ekskludert da studentene selv var ansatt og vi antok at dette ville kunne påvirke evalueringen. Evalueringen ble totalt sendt ut til 21 praksissteder mot slutten av vår- og høstsemesteret 2023. Utover å sette skår på spørsmål, kunne de legge inn skriftlige kommentarer. 14 av praksisstedene besvarte evalueringen (12 barnehager og 2 SFOer), noe som tilsvarer en svarprosent på 67%. Vi har og hatt samtaler med flere praksissteder, noe som har gitt viktig innsikt.

5.1 Ressursbruk

Et av målene med mikropraksis er at det skal være lite ressurskrevende for praksisstedene å ta imot en student. I henhold til evalueringen var det få respondenter som syntes det var ressurskrevende å ha en ernæringsstudent i mikropraksis (se Fig. 5).

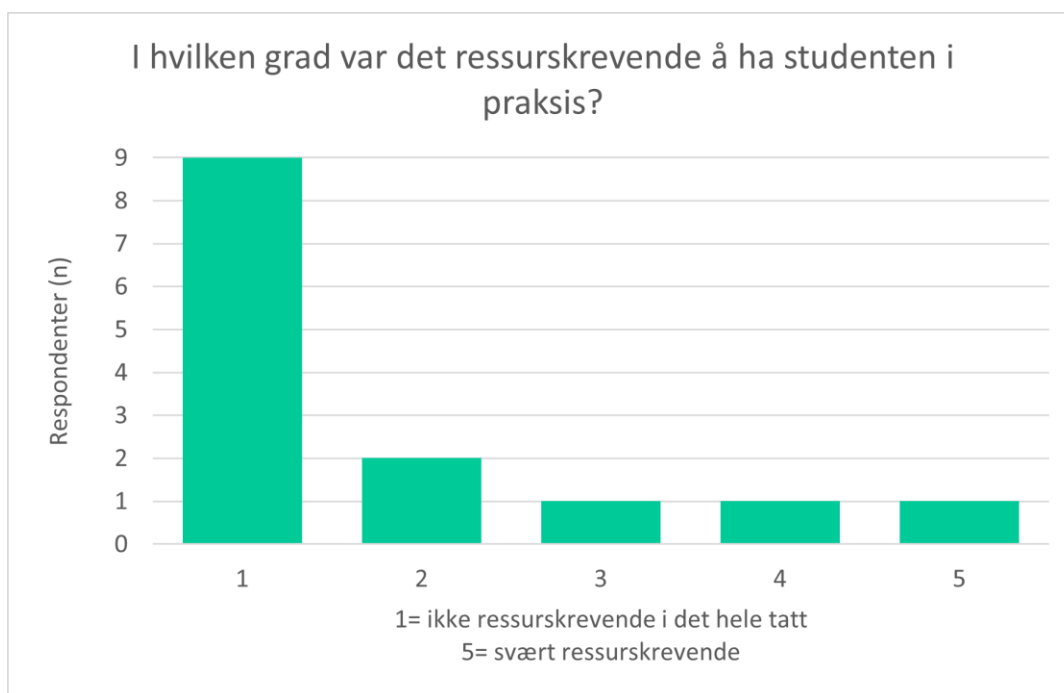

Fig. 5. Evaluering fra praksisstedene vedrørende ressursbruk

Evalueringen vitner om at vi i stor grad har lyktes med å lage et opplegg som er lite ressurskrevende for praksisstedet. Dette kan også henge sammen med god og tydelig informasjon i forkant. 13/14 praksissteder svarte «ja» på at de fikk tydelig informasjon om praksisen i forkant, og kun ett praksissted svarte «delvis» på dette spørsmålet.

Selv om praksisstedene i stor grad syntes det var lite ressurskrevende, kommenterte flere at de savnet noe mer informasjon om hva som var forventet av dem. To av praksisstedene fortalte at de hadde gjort en del tilpasninger da studenten var der, og at det var greit å gjøre siden det kun var et par dager. To svarte at studenten gjerne kunne vært på praksisstedet flere dager for et bedre innblikk.

5.2 Utbytte for praksisstedet

Et annet mål med mikropraksis er at praksisstedene skal oppleve å få et utbytte av at studentene har mikropraksis hos dem.

Det varierte hvorvidt praksisstedene opplevde at de fikk et faglig utbytte av at studenten var der i mikropraksis (se Fig. 6). Overordnet samsvarer dette med våre erfaringer etter å ha pratet med flere av praksisstedene. Flere ansatte uttrykte merverdi i form av ekstra fokus på kosthold i perioden studenten var tilknyttet. Det var derimot variasjon i hvorvidt «studentbidraget» opplevdes nyttig. I samtaler med praksisstedene kom det frem at praksisstedene ofte ikke fant tid til å se på presentasjonen eller ta i bruk materialet fra studentene. Studentene ble oppfordret til å holde presentasjonen på et foreldremøte eller for ansatte, men dette var ikke alltid gjennomførbart eller ønskelig. Med mikropraksis over få dager er det ekstra viktig å ha realistiske forventinger til hva studenten kan utrette og bidra med faglig. Tydelig kommunikasjon, rammer og forventningsavklaring er viktig.

På tross av varierende tilbakemeldinger på faglig utbytte syntes nesten alle respondentene at det var en positiv opplevelse å ha en student i praksis (se Fig. 7). Det er likevel verdt å merke seg at to praksissteder ga en lav skår på dette spørsmålet. For det ene praksisstedet samsvarer dette med at de opplevde at de fikk «delvis god» informasjon og at de savnet «et mål for praksis». Det andre praksisstedet som ga lav skår, opplevde lavt faglig utbytte og syntes studentbidraget var «mindre nyttig». Hele 10 av 14 praksissteder svarte «ja» på spørsmålet om det kan være aktuelt å ha en praksisstudent igjen.

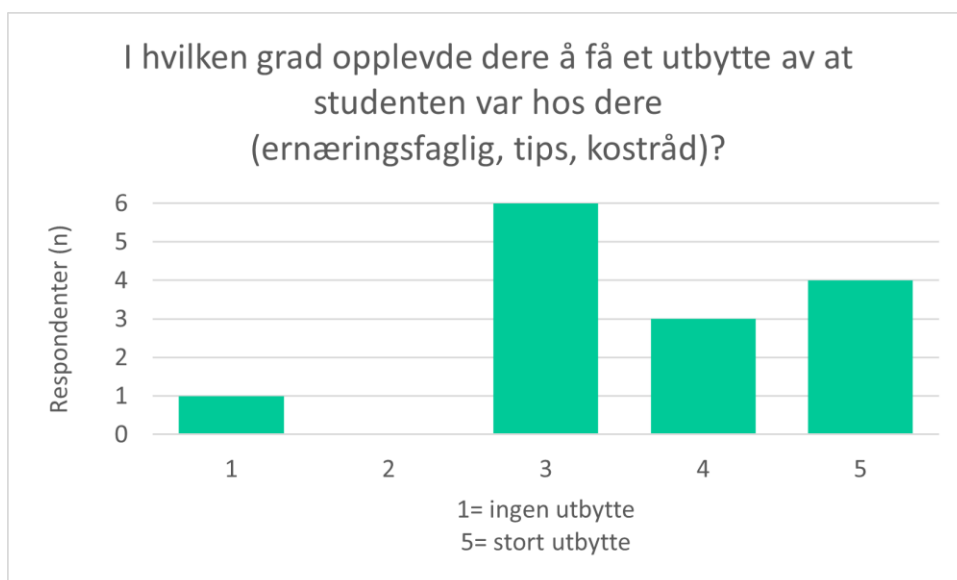

Fig. 6. Evaluering fra praksisstedene vedrørende faglig utbytte

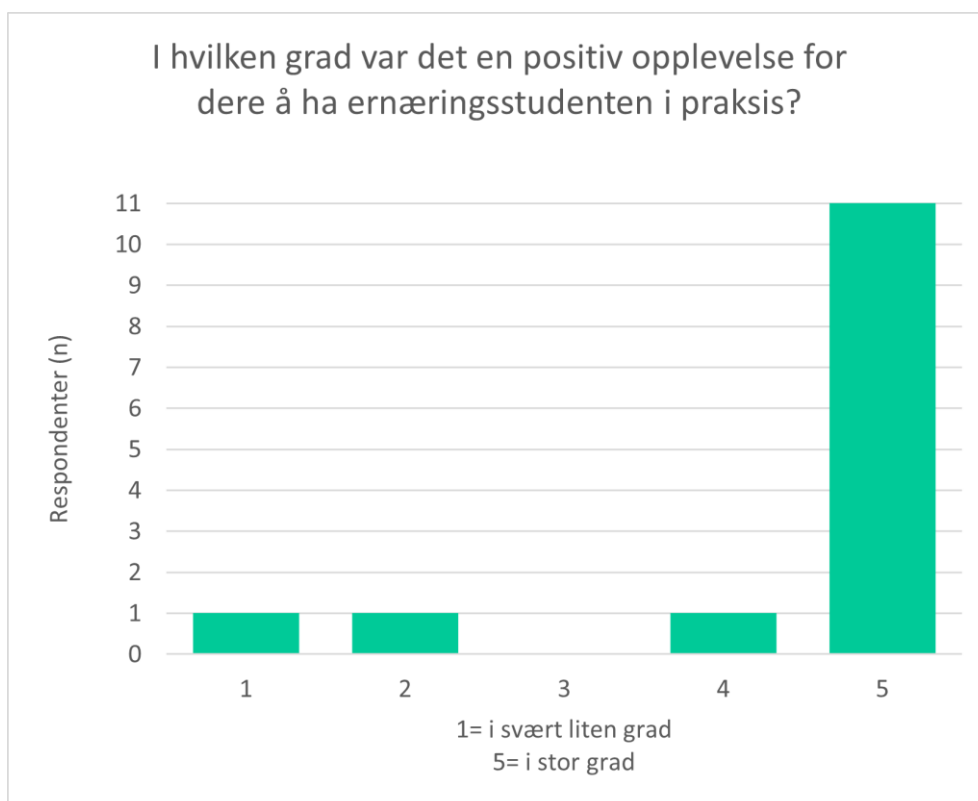

Fig. 7. Evaluering fra praksisstedene angående opplevelsen om å ha en nettstudent i praksis

5.3 Oppsummert

Oppsummert svarte praksisstedene at det var lite ressurskrevende å ha studentene i mikropraksis. Det ernæringsfaglige utbyttet av studentbidragene og studentenes tilstedeværelse var derimot varierende. På tross av dette hadde de en positiv opplevelse av å ha studenter i mikropraksis og de fleste kan tenke seg å ha en mikropraksisstudent igjen.

6 FAGLÆRERS PERSPEKTIV – ERFARINGER OG REFLEKSJONER

6.1 Organisering og ressursbruk

For en bærekraftig modell for mikropraksis er det viktig å finne gode og effektive systemer rundt organiseringen av praksis. Vi har jobbet mye med god informasjon til studentene om gjennomføring av mikropraksis og hvordan arbeidskrav og mappeeksamen er knyttet til mikropraksisen. Målet har vært å få et system der mest mulig informasjon ligger i læringsportalen (læremidler, videoer etc.) slik at vi får

få spørsmål fra studentene. Ved å notere ned alle spørsmål fra studentene underveis har vi stadig revidert ulike læremidler med oppdatert informasjon, små videoer og «spørsmål og svar». Tidslinje for progresjon gjennom semesteret har også vært et viktig tiltak (Fig. 3).

Vi opplevde få utfordringer knyttet til organisering og ressursbruk. Studentene fikk derimot tilbud om hyppig oppfølging frem til et praksissted var på plass. Det var noen få som tok kontakt med oss for bistand. Som høyskole ser vi viktigheten av samarbeidsavtaler med eksempelvis flere landsdekkende barnehagekjeder for å lette prosessen med å finne lokale praksissteder. Det som krevde mest ressurser var vurdering av arbeidskrav og organisering av de obligatoriske webinarne med refleksjonsgrupper. Her har vi jobbet med løsninger for å effektivisere påmelding til webinarer.

6.2 Flexibilitet – utfordringer og muligheter

Det kan være en utfordring å tilrettelegge for fleksibilitet gjennom semesteret og samtidig sikre god faglig veiledning på rett tidspunkt i henhold til hvor den enkelte studenten er i prosessen. Flexibilitet i tid er viktig, men det trengs samtidig noen faste holdepunkter, særlig fordi vi legger opp til veiledning i digitale refleksjonsgrupper der studentene møtes. De obligatoriske webinarne tilbys både på dag- og kveldstid for å møte krav om fleksibilitet. Erfaringen har vært at de fleste studentene ønsket webinar på dagtid, og at mange kan ta en halv dag fri fra jobb to ganger per semester.

Da fleksibilitet er et viktig premiss for mikropraksis – både for student og praksissted, måtte vi utvise fleksibilitet i hvordan vi legger opp disse møtepunktene. Vår opprinnelige tanke var å legge det første webinarret mellom de to praksisperiodene. I praksis var det derimot mange studenter som tok samtlige praksisdager sammenhengende, etter ønske fra praksisstedet, eller fordi det var dette som var gjennomførbart. Noen kommenterte at praksisstedene ønsket en sammenhengende periode da dette var best for barna. Andre derimot, syntes det var fint med en pause imellom. Studentene presenterer derfor sin case i begge webinarer etter gitte rammer, men de velger selv hva de ønsker å få tilbakemelding på, etter hvor de er i prosessen.

6.3 Eierskap gir motivasjon og engasjement

Fra vårt perspektiv ser vi engasjerte studenter som får eierskap til egen case og et genuint ønske om å levere et godt produkt. En erfaring vi gjorde oss var at mange studenter gjorde et mer omfattende arbeid enn det som krevdes for å bestå eksamen. Eksempelvis valgte over halvparten av studentene å holde det faglige foredraget (som en del av studentbidraget) på et møte for ansatte eller foreldre, til tross for at dette ikke var et krav. Det var tydelig at studentene ønsket å gjøre et ordentlig stykke arbeid – siden dette også var et faktisk kompetansebidrag til praksisstedet. Som en student beskriver i sine refleksjoner:

«En annen ting som jeg ser på som en fordel ved å ha praksis (...) er at oppgavene som skal gjøres fort ble veldig motiverende å få så bra til som mulig. Dette fordi det tross alt skal leveres et bidrag til barnehagen jeg var i og fikk kontakt med, og ikke en fiktiv case man ikke får det samme personlige forholdet til.»

I de obligatoriske webinarne møtte vi engasjerte studenter som var gode på å gi tilbakemeldinger til hverandre. Den klare strukturen og ansvarliggjøring av studentene kan ha bidratt positivt her.

6.4 Autentisk vurdering og kunstig intelligens

I løpet av prosjektperioden har kunstig intelligens (KI) og utfordringer knyttet til vurdering for alvor blitt en del av hverdagen i utdanningssektoren. Vi har fulgt dette med interesse og ser at autentisk vurdering knyttet til mikropraksis egner seg godt. Et studentarbeid knyttet til en reell case er lite sårbart for KI. Om studenten bruker KI for å komme opp med forslag til matrelaterte aktiviteter for barna, eller aktuelle oppskrifter, kan dette være et godt hjelpemiddel for studenten fremfor en trussel. Til syvende og sist skal studenten levere et produkt til praksisstedet, som hen kan stå inne for og som er godt tilpasset deres behov og ønsker.

6.5 Innsikt i praksisfeltet, viktig for videre fagutvikling

En interessant effekt av å ha studenter ute i mikropraksis over hele landet, er den unike innsikten som både fagpersoner og studenter får om praksisfeltet – og i dette tilfellet – hvordan det står til med mat og måltider i barnehager og SFO/AKS på vidt ulike steder i landet vårt. Denne innsikten kan bidra til å utvikle emnet slik at det opprettholder sin relevans.

7 EVALUERING OPPSUMMERT

Overordnet viser emneevaluering at studentene er svært fornøyde med mikropraksis og at den kortvarige, fleksible praksisen gir et økt opplevd læringsutbytte. Praksisstedene er også fornøyde, og mikropraksis oppleves av dem som lite ressurskrevende. Flere ansatte ved praksisstedene uttrykker merverdi i form av ekstra fokus på kosthold i perioden studenten er tilknyttet. Faglærere ved ONH opplever økt engasjement og innsats i faget og fornøyde studenter. Studentene leverer gjennomarbeidede rapporter og studentbidrag av høy kvalitet, ofte utover de faglige kriteriene gitt.

8 VEIEN VIDERE

Erfaringene med lokal mikropraksis der studentene bor viser at dette kan være en nyttig undervisningsmetode for å øke arbeidsrelevans for nettstudenter. Mikropraksis er nå innført i det aktuelle emnet som en fast integrert del, også utover prosjektperioden. Med tanke på veien videre vil vi jobbe med å videreutvikle mikropraksismodellen slik at elementer fra denne kan implementeres i andre emner. Det er særlig aktuelt å vurdere ressursbruk og bærekraft med større studentkull. Vi ønsker å se på hva som er tilstrekkelig når det kommer til faglig veiledning og hvordan mikropraksis kan organiseres i andre emner.

REFERANSER

- Anker-Nilssen, M., Haugen, A., Helle, M., Holme, T., Landøy, A., Mundal, B., & Rabben, Å. K. (2023). *Tilstandsrapport for høyere utdanning 2023* (Tilstandsrapport 2/2023). Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. <https://cdn.sanity.io/files/dc7vqrwe/production/d09c8068e5556f1af743b780ad6ecc57b3332df5.pdf?dl=>
- Biggs, J. (1996). Enhancing teaching through constructive alignment. *Higher Education*, 32(3), 347–364. <https://doi.org/10.1007/BF00138871>
- Fetscher, E., Kantardjiev, K., & Skeidsvoll, K. J. (2019). *Hva sier forskning, rapporter og evalueringer om kvalitet i praksis?* (3–2019). NOKUT. https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2019/fetscher_kantardjiev_skeidsvoll_hva-sier-forskning-rapporter-og-evalueringer-om-kvalitet-i-praksis_3-2019.pdf
- Hathaway, S. (2021, juni 8). 5 reasons why more employers are running micro-placements. *ISE Insights*. <https://insights.ise.org.uk/work-experience-internships/blog-5-reasons-why-more-employers-are-running-micro-placements/>
- Hegerstrøm, T. (2018). *Til glede og besvær—Praksis i høyere utdanning* (NOKUTs utredninger og analyser 3–2018). NOKUT. https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2018/hegerstrom_turid_til_glede_og_besva_r_praksis_i_hoyere_utdanning_3-2018.pdf
- Helseth, I. A., Lid, S. E., Kristiansen, E., Fetscher, E., Karlsen, H. J., Skeidsvoll, K. J., & Wiggen, K. S. (2019). *Kvalitet i praksis – utfordringer og muligheter* (16/2019). NOKUT. https://www.nokut.no/globalassets/nokut/rapporter/ua/2019/kvalitet-i-praksis-utfordringer-og-muligheter_16-2019.pdf
- Heyerdahl, E., Ottesen, M., Molin, M., Hestevik, C. H., Sørli, V. M., & Sellevold, G. S. (2020). Nutrition Students' Experiences of Interprofessional Learning in a Nursing Home. *Journal of Research in Interprofessional Practice and Education*, 10(1), 1. <https://doi.org/10.22230/jripe.2020v10n1a305>
- Katralen, T. M. S., Medin, H., Rabben, Å. K., Sundberg, K., & Tkachenko, O. (2024). *Framtidige kompetansebehov. Kunnskapsgrunnlag for kompetansepolitikken 2023* (03/2024). Direktoratet for høyere utdanning og kompetanse. <https://cdn.sanity.io/files/dc7vqrwe/production/3d3b6b6f5cf75b2c9772073cf9dc6f70b5a86364.pdf?dl=>
- Kay, J., Ferns, S., Russell, L., Smith, J., & Winchester-Seeto, T. (2019). The Emerging Future: Innovative Models of Work-Integrated Learning. *International Journal of Work-Integrated Learning*, 20(4), 401–413.

- Larsen, H. (2023, april 25). *Kraftig vekst i nettstudier. Og deltid øker mer enn heltid*. <https://www.khrono.no/kraftig-vekst-i-nettstudier-og-deltid-oket-mer-enn-heltid/776888>
- Meld. St. 14 (2019–2020). *Kompetansereformen—Lære hele livet*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-14-20192020/id2698284/>
- Meld. St. 16 (2020–2021). *Utdanning for omstilling. Økt arbeidslivsrelevans i høyere utdanning*. Kunnskapsdepartementet. <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-16-20202021/id2838171/>
- NOKUT. (2024, februar 15). *Studiebarometeret—Studentundersøkelsen*. NOKUT - Studiebarometeret. <https://www.studiebarometeret.no/no/student/finn?query=oslo+nye+h%C3%B8yskole>
- Oslo Nye Høyskole. (u.å.-a). *Internship Oslo Nye Høyskole*. Internship. Hentet 29. april 2024, fra <https://oslonyehøyskole.no/aktuelt/internship>
- Oslo Nye Høyskole. (u.å.-b). *Internship—ERN6030 (10 sp) | Oslo Nye Høyskole*. Internship - ERN6030. Hentet 6. mai 2024, fra <https://oslonyehøyskole.no/Emner/Internship-ERN6030-10-sp>
- Rowe, A. D., Ferns, S. J., Lucas, P. R., Piggott, L., & Winchester-Seeto, T. (2023). The practice of short-term and part-time work placements. I *The Routledge International Handbook of Work-Integrated Learning* (3. utg.). Routledge.
- Seifert, T. L. (2004). Understanding student motivation. *Educational Research*, 46(2), 137–149. <https://doi.org/10.1080/0013188042000222421>
- Solberg, M. T., Landfald, Ø. F., Clarke, S., & Sørensen, A. L. (2022). Using a design-based research methodology to develop virtual reflection groups for Master's students in nursing: An applied study. *Social Sciences & Humanities Open*, 6(1), 100286. <https://doi.org/10.1016/j.ssaho.2022.100286>
- Villarroel, V., Bloxham, S., Bruna, D., Bruna, C., & Herrera-Seda, C. (2018). Authentic assessment: Creating a blueprint for course design. *Assessment & Evaluation in Higher Education*, 43(5), 840–854. <https://doi.org/10.1080/02602938.2017.1412396>
- Zegwaard, K. E., Pretti, T. J., Rowe, A. D., & Ferns, S. J. (2023). Defining work-integrated learning. I *The Routledge International Handbook of Work-Integrated Learning* (3. utg.). Routledge.
- Zegwaard, K. E., Pretti, T. J., & Rowe, A. D. (2020). Responding to an international crisis: The adaptability of the practice of work-integrated learning. *International Journal of Work-Integrated Learning*, 21, 317–330.